

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Jakšto g. 4/9, LT-01105 Vilnius,
tel. (8-5) 266 3661, el. p. info@am.lt, http://www.am.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188602370

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2022-06-

Nr.

DĖL VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO

Teikiame pagal 2022 m. birželio 8 d. tarpinstituciniame pasitarime išsakytas ir Specialiųjų tyrimų tarnybos 2022 m. birželio 10 d. antikorupcinio vertinimo išvadoje Nr. 4-01-4868 (toliau – STT išvada) pateiktas pastabas patikslintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. lapkričio 30 d. nutarimo Nr. 972 „Dėl Prekybos valstybiniuose miškuose pagaminta žaliavine mediena ir miško kirtimo liekanomis tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą (toliau – Projektas) ir papildomus paaiškinimus dėl minėtame posėdyje ir STT išvadoje keliamų klausimų. Dėl Specialiųjų tyrimų tarnybos pastabų, į kurias neatsižvelgta, papildyta derinimo pažyma.

Atsižvelgus į Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos darbo tvarka pateiktą pastabą ir STT išvadoje iškeltus analogiškus klausimus, patikslintas Projekto 6 punktą įterpiančią sakinį 18^{1.2} papunktyje, kuriuo papildomai paaiškinama, kad pirkėjams, kuriems paskutinius 4 kalendorinius pusmečius iki aukciono vykdymo kalendorinio pusmečio pradžios nebuvo perduota žaliavinė mediena pagal pusmetines sutartis, taip pat taikomas maksimalus galimas pirkti žaliavinės medienos kiekio limitas – 1000 ktm. Taip paaiškinama, kad visi pirkėjai be jokių apribojimų aukcionuose pusmetinėms sutartims sudaryti gali įsigyti iki 1000 ktm medienos.

Informuojame, kad 2022 m. birželio 10 d. Aplinkos ministerija tarpinstitucinio pasitarimo dalyviams (medienos pirkėjų atstovams) el. paštu išsiuntė papildomos informacijos, pagrindžiančios projektu siūlomų laikinų pakeitimų būtinumą (pridedama). Apibendrinant šią informaciją pažymėtina, kad medienos importo iš Rusijos ir Baltarusijos uždraudimas Baltijos regiono šalyse gali lemti apie 15 mln. ktm, Lietuvoje – apie 3 mln. ktm medienos deficitą (prognozuojamas medienos poreikis – apie 10 mln. ktm, pagaminama Lietuvoje – iki 7 mln. ktm). Atsižvelgus į išskirtines rinkos sąlygas ir įvertinus prekybos valstybiniuose miškuose pagaminta mediena sistemos atvirumą (lyginant su kaimyninėmis šalimis) visiems rinkos dalyviams, galima prognozuoti daug didesnę paklausą šalies medienos prekybos aukcionuose, intervencines ar spekuliacines kainas ir rinkos iškraipymą, tai neigiamai paveiktų ir ilgalaikių sutarčių vykdymą.

Projektu siūlomos nuostatos bus taikomos ribotą laiką – iki bus nustatyta atvirų aukcionų (varžymosi dėl medienos įsigijimo realiu laiku) ilgalaikėms ir pusmetinėms sutartims sudaryti organizavimo ir administravimo tvarka (rengiamas atitinkamas to paties Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo pakeitimo projektas). Įvertinę tarpinstituciniame pasitarime ir STT išvadoje pateiktas pastabas dėl poreikio konkrečiau apibrėžti Projektu siūlomų nuostatų taikymo laiką, kartu su Projektu teikiame Vyriausybės posėdžio protokolinio sprendimo projektą, kuriuo Aplinkos ministerijai pavedama parengti ir pateikti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. lapkričio 30 d. nutarimo Nr. 972 „Dėl Prekybos valstybiniuose miškuose pagaminta žaliavine mediena ir miško kirtimo liekanomis tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo projektą, kuriuo iki 2022 m. spalio 1 d. būtų nustatyta nauja atvirų aukcionų trumpalaikėms sutartims sudaryti organizavimo ir administravimo tvarka, ir iki 2023 m. liepos 1 d. to paties nutarimo pakeitimo projektą, kuriuo būtų

nustatyta nauja atvirų aukcionų ilgalaikėms ir pusmetinėms sutartims sudaryti organizavimo ir administravimo tvarka. Pažymėtina, kad Aplinkos ministerija dės visas pastangas, kad atviri aukcionai būtų pradėti taikyti kaip galima anksčiau, tačiau minėti terminai siūlomi kaip racionalus laiko tarpas pakeitimams parengti ir pasiruošti juos techniškai įgyvendinti.

Pažymėtina, kad maksimalus galimos įsigyti medienos kiekis (atsižvelgiant į pastaruosius 4 pusmečius įsigytą medienos kiekį) nustatomas tik aukcionuose pusmetinėms sutartims sudaryti parduodamai medienai, t. y. apie 1,1 mln. ktm medienos kiekiui per metus (arba iki 20 proc. Lietuvos rinkos) iš kasmet valstybiniuose miškuose pagaminamų 3,2 mln. ktm. Visi pirkėjai (įskaitant naujus) galės dalyvauti aukcionuose pusmetinėms sutartims sudaryti ir įsigyti iki 1000 ktm (pagal ankstesnę aukcionų patirtį – iki 1000 ktm perka 70 proc. pirkėjų), deklaruodami naujai įgytus medienos perdirbimo įrenginius (pagal jų pajėgumus bus nustatomas galimas įsigyti medienos kiekis), taip pat be apribojimų galės įsigyti medienos aukcionuose ilgalaikėms ir trumpalaikėms sutartims sudaryti, pakartotiniuose aukcionuose pusmetinėms sutartims sudaryti. Be to, išlieka galimybė apsirūpinti mediena ir iš privačių miškų savininkų, kurie kasmet pagamina 3,2–3,5 mln. ktm medienos.

Atsižvelgdami į tarpinstitucinio pasitarimo metu pateiktą prašymą papildomai pagrįsti siūlomą 4 pusmečių (2 metų) laikotarpį maksimaliam galimam įsigyti medienos limitui nustatyti ir 1000 ktm ribos, iki kurios pirkėjai gali įsigyti medienos be aprobojimų, parinkimą, teikiame papildomus paaiškinimus dėl šių Projekto nuostatų. Rengiant Projektą dėl minėtų priežasčių, buvo siekiama laikinomis priemonėmis užfiksuoti dabartinę situaciją Lietuvos medienos rinkoje ir suteikti galimybę aukcionuose pusmetinėms sutartims sudaryti dalyvauti tiems pirkėjams, kurie ir iki šiol aktyviai dalyvavo juose, eliminuojant trumpalaikius svyravimus. Trumpalaikius svyravimus siekiama eliminuoti dėl šiuo metu taikomų uždarų aukcionų (pirkėjai tiesiogiai nesivaržo tarpusavyje, nemato kitų pirkėjų teikiamų pasiūlymų), kurie lemia, kad trumpuoju laikotarpiu atskirų pirkėjų nupirktas kiekis atskirais pusmečiais gali labai skirtis. Trumpalaikės perspektyvos sutartimis tiek pagal buhalterinės apskaitos standartus, tiek pagal įprastą medienos rinkos praktiką laikomos tos, kurios galioja iki 1 metų. Atsižvelgiant į tai, vertinamasis laikotarpis turėtų būti ilgesnis nei 1 metai. Kita vertus, esamų tendencijų nereikėtų vertinti per ilgalaikės perspektyvos prizmę. Pagal Miškų įstatymą, ilgalaikių sutarčių terminas – nuo 3 iki 10 metų. Atsižvelgiant į tai, vertinamasis laikotarpis turėtų būti trumpesnis nei 3 metai. Įvertinus šiuos aspektus ir Projekto tikslus, maksimaliam galimam įsigyti medienos limitui nustatyti pasirinktas 2 metų laikotarpis.

Projektu siekiama tiek sukurti laikiną rinkos apsaugos mechanizmą, tiek užtikrinti, kad rinkos apribojimai būtų proporcingi ir tik būtini tikslui pasiekti. Vertinant buvusių aukcionų statistiką nustatyta, kad 70 proc. pirkėjų pusmetiniuose aukcionuose įsigyja iki 1000 ktm medienos, o likę 30 proc. – 85 proc. medienos aukcionuose pusmetinėms sutartims sudaryti. Atsižvelgiant į tai nuspręsta, kad tikslai bus visiškai pasiekti ribojimus nustatant tik tiems 30 proc. dalyvių, kurie aukcionuose pusmetinėms sutartims sudaryti įsigyja daugiau nei 1000 ktm, likusiems smulkiems dalyviams ir toliau netaikant jokių apribojimų.

Priėmus Projektą, jis bus notifikuotas Europos Komisijai per Vidaus rinkos informacinę sistemą vadovaujantis Lietuvos Respublikos paslaugų įstatymo ir 2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2006/123/EB dėl paslaugų vidaus rinkoje reikalavimais.

PRIDEDAMA:

1. Projektas, 4 lapai.
2. Projekto lyginamasis variantas, 4 lapai.
3. Derinimo pažyma, 31 lapas.
4. Lietuvos Respublikos Vyriausybės protokolinio sprendimo projektas, 1 lapas.
5. Informacija dėl žaliavos trūkumo Baltijos regione, 2 lapai.
6. Informacija apie ES sankcijų Rusijai ir Baltarusijai poveikį medienos rinkai Lietuvoje, 6 lapai.